

Nr 314.

Av herr **Ericsson** i Näs m. fl., om utredning i syfte att åstadkomma likformiga betygsbeteckningar vid de nordiska ländernas skolor.

En av de viktigaste punkterna på det aktuella nordiska samarbetsprogrammet är otvivelaktigt införandet av den fria nordiska arbetsmarknad, varom konvention redan ratificerats av Danmark och Sverige. Det är uppenbart att denna fria arbetsmarknad skapar en hel del praktiska problem som måste lösas i så god tid som möjligt för att den mer eller mindre tillfälliga omflyttning av människor, det här är fråga om, skall kunna löpa friktionsfritt. De viktigaste av dessa problem har man också redan uppmärksammat, och flera av dem äro redan lösta eller stå inför sin lösning. En del torde emellertid återstå. Här skall endast ett av dessa upptas till behandling. Utan att höra till de mest centrala är det dock ingalunda betydelselöst, och det borde med litet god vilja relativt lätt kunna lösas åtminstone till de delar som i första hand äro av praktisk betydelse.

Den fria arbetsmarknaden innebär ju att envar nordbo skall kunna ta arbete i vilket av de nordiska länderna som helst och på samma villkor som detta lands egna medborgare. En arbetsgivare i de nordiska länderna kommer sålunda att bland de arbetssökande möta personer, som för att styrka sina kvalifikationer åberopa bl. a. betyg från grannländernas läroanstalter av olika slag. Otvivelaktigt kommer det att vålla honom åtskilligt besvär att tolka dessa betyg så att han på ett riktigt sätt kan använda dem som bedömningsgrund, när valet står mellan olika sökande. Denna svårighet beror dels på att man i de olika länderna har olika betygssystem och betygsbeteckningar, dels på att man i för övrigt ungefär samma stadium har olika kursformer. På längre sikt synes det ur den fria nordiska arbetsmarknadens synpunkt önskvärt, att kunskapsfordringarna på motsvarande stadier i motsvarande skolformer i största möjliga utsträckning göras likartade över hela Norden. Detta är självfallet olika svårt att genomföra på olika skolstadier och otvivelaktigt allra svårast på högstadierna. Beaktansvärda initiativ i saken ha tagits av Nordiska kulturkommissionen och Föreningen Norden. Men man torde få utgå ifrån att man här har att göra med strävanden, som måste bli mycket långsiktiga. Det framstår emellertid som synnerligen önskvärt, att ifrågavarande synpunkter i alla de nordiska länderna beaktas så långt det är möjligt när undervisningsreformer förberedas och genomföras och nya kursplaner för olika stadier utarbetas.

Beträffande själva betygssystemen eller betygsbeteckningarna borde dock en homogenisering vara betydligt lättare, ja, i själva verket borde den mycket lätt kunna genomföras, så att de betyg som ges i ett land bli något så när begripliga även i de övriga. Särskilt när det gäller folkskolor och läroverk eller jämförliga läroanstalter borde en reform ligga inom gränserna för det möjliga. Att de olika system, som nu tillämpas och som uppvisa en brokig provkarta på bokstavs- och siffersymboler skulle vara orsakade av djupare nationellt betingande behov, har man ganska svårt att föreställa sig. Även om det obestriddigen trots reformen inte blir möjligt för arbetsgivaren i ett grannland att få säkrare uppfattning om vilket kunskapsmått som ligger bakom ett visst betyg — vet han det för övrigt ens i allmänhet när det gäller det egna landets betyg? — så ger ju dock betygets läge på skalan ett begrepp om den sökandes allmänna kvalitet, och för det mesta torde det just vara dessa upplysningar som arbetsgivaren vill ha. Även om anställning av arbetskraft i den överfulla sysselsättningens dagar kanske inte i samma utsträckning som förr sker med utgångspunkt från skolbetyg — den vikt som tillmätas dessa betyg varierar naturligtvis också från yrke till yrke — så skulle en reform i här antydd riktning säkert ha sitt värde i framtiden.

En utredning av dessa spörsmål bör givetvis ske i samverkan mellan samtliga nordiska länder eller kan hänskjutas till eventuellt redan befintligt utredningsorgan.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa om en utredning av ovanstående spörsmål i syfte att söka åstadkomma likformiga betygsbeteckningar i de nordiska ländernas skolor.

Stockholm den 24 januari 1952.

Gunnar Ericsson
i Näs.

James I. A. Dickson.

Sigfr. Nordkvist.

Hildur Nygren.